

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 23-01-2024
No. 2024.00290
Portefeuillehouder: Mackus
Team:Ruimte**

Aan het college van B&W van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 23 januari 2024

Betreft: Schriftelijke vragen - Ramp woonboten 17 januari 2024

Geacht college,

Bewoners van woonboten hebben de fractie van de Liberale Partij Maastricht om een gesprek gevraagd en hun zorgen en verontwaardiging geuit over de aanpak van RWS en de gemeente, voorafgaande aan de voltrekking van de ramp. Tevens vragen zij zich af hoe het zo ver is kunnen komen, wie verantwoordelijk was en wie de schade voor zijn rekening neemt die de verzekeringen niet dekt en bij wie zij zich daarvoor kunnen melden.

Zij geven ook aan dat ze begrijpen dat de pas aangetreden burgemeester in dit dossier niets aan te rekenen valt over de ramp, maar stellen vragen over of en in welke mate zijn voorgangster verantwoordelijkheid heeft opgepakt.

We verzoeken u (zoals onze vragen die we de vorige keer over de woonboten stelden) om de vragen die alleen RWS kan beantwoorden, aan RWS voor te leggen en deze antwoorden hier terug te koppelen.

1a.

Welke inspanningen heeft zij zich getroost, voor de veiligheid van deze bewoners en de stad, die ook onder water had kunnen lopen, en hoe nauw de samenwerking met RWS was in dit dossier?

1b.

Waarom zijn er toen geen adequate acties op tijd ondernomen om het doorbreken van de overloop te voorkomen en waarom is de stuwdeur in Borgharen niet gerepareerd terwijl dit probleem al in 2023 bekend was?

1c.

Hoe is die samenwerking tussen RWS en de gemeente geweest in dit dossier en het nemen van verantwoordelijkheid?

1d.

Hoe is het zover kunnen komen dat deze ramp zich heeft kunnen voltrekken en waarom zijn er zaken niet op tijd opgepakt?

1 e.

Kunnen de bewoners een garantie krijgen dat ze er ooit weer veilig terug kunnen?

De bewoners hebben RWS op 29 november en 31 december 2023 gewaarschuwd en meldingen gemaakt over de niet goed functionerende zomer/winterkering. Na de melding van 29 november 2023, is er na 2 dagen actie ondernomen. Op 31 december 2023, is er weer een melding gedaan en kregen de bewoners pas op 7 januari een bericht terug, dat hun melding binnen 10 dagen in behandeling zou worden genomen. Op 3 januari 2024 hebben ze om 10.30 uur nog gebeld met RWS dat de overlaat aan het afkalven was, maar RWS die ter plekke is komen kijken vond dat het wel meeviel en had niet het besef dat de overlaatdam het aan het begeven was. Bewoners hebben daarna op eigen initiatief de brandweer gebeld en om 14.30 uur werden de bewoners geëvacueerd.

Melding aan RWS

Uw melding: Ik heb zojuist contact gehad met Rijkswaterstaat over de overloop/afvoer in Bosscherveld, te Maastricht. Uw oorspronkelijke melding: Ik woon in Maastricht op de Bosscherweg en ik zit in het overloopgebied. De rand is hier omgekapt. Ze kwamen hier al 2 keer schoon maken en in die jaren dat ik hier woon heb ik nog nooit gezien dat het hier is omgekapt. Kan dit kwaad? Aanvullende informatie, door u verstrekt: De zomerkering staat voor de helft omhoog geklapt. Dit heb ik nog nooit eerder gezien en vraag mij dan ook af of dit de bedoeling is. Aangezien de sluis in Borgharen niet naar behoren werkt, zijn ze deze al extra komen schoonmaken i.v.m. eventueel hoogwater. Aanvullende informatie, door u verstrekt: Ik ben gevraagd foto's te maken en deze naar dit mailadres te sturen. De foto's kunt u vinden in de bijlage. Aanvullende informatie, door u verstrekt: Ik heb weer contact gehad met Rijkswaterstaat over de overloop/afvoer in Bosscherveld, te Maastricht. De zomerkering staat weer voor de helft omhoog geklapt. Dit is eind november ook al gebeurd. Zo te zien zit er veel weer veel rotzooi tussen. Aangezien de sluis in Borgharen niet naar behoren werkt, zijn ze deze al extra komen schoonmaken i.v.m. eventueel hoogwater.

RWS reageert als volgt: Onze reactie: Dank voor uw vervolgb bericht. Het betreft hier de zomerkering. Die op de overlaat stond is vorige week weggespoeld bij de calamiteit overlaatdam Maastricht. Er valt op dit moment niets meer te controleren of te verbeteren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Met vriendelijke groet,
Landelijke Informatielijn Rijkswaterstaat

2021

Bewoners hebben bij RWS na het hoge water van 2021 gemeld dat er een gat in de overlaatdam was ontstaan na de overstromingsramp in 2021. Dit gat in de overlaatdam werd een paar dagen naar de piek van het hoogwater ontdekt, toen het water voldoende gezakt.

Dit gat is eerst gestut met zandzakken mede door de inzet van het leger en in het najaar van 2021 (precieze datum onbekend) heeft RWS het gat dat in de overlaat door een aannemer laten repareren, echter volgens de bewoners werden slechts wat stenen in het gat van de overlaat gestopt. De dam spoelde op 3 januari voor 2/3 weg met alle gevolgen van dien. Bewoners stellen zich vragen over de wijze waarop dat probleem van het gat in de overlaat werd opgelost.

2.

Ze vragen zich af of RWS de uitvoering van het werk van de aannemer (het repareren van het gat in de overlaat) wel heeft gecontroleerd en of RWS daar een verslag van heeft gemaakt met haar bevindingen of de uitvoering wel goed is uitgevoerd en de overlaat weer toekomst bestendig was en de veiligheid van de bewoners gegarandeerd kon worden?

3.

Heeft RWS de hele overlaat gecontroleerd of alleen het gat in de overlaat bekeken?

4.

Hoe luidt de formulering van de opdracht van RWS aan de aannemer om de overlaat te repareren en werd er een limiet aan het bedrag en de opdracht gesteld? Moest hij de hele overlaat beoordelen of alleen het gat opvullen? Was er een limiet aan het bedrag gesteld en tot welk bedrag?

5.

Is er ook een verslag van de bevindingen van de aannemer over de reparatie van de overloop, en heeft hij deze reparatie zo kunnen uitvoeren dat de overlaat de komende jaren in stand zou blijven of heeft hij de nodige knelpunten aangegeven die hij niet kon aanpakken binnen de opdracht?

6.

Vond RWS dat die reparatie zo goed was uitgevoerd dat de veiligheid van de bewoners en hun boten gegarandeerd kon worden? Staat dat in een rapport vermeld? Wie was de aannemer?

7.

Zijn er criteria waaraan voldaan moet worden bij zo'n overlaat en de reparatie, die de veiligheid van bewoners en hun boten garanderen en is daaraan voldaan?

8.

Kan het rapport/control-verslag dat is opgemaakt door RWS en de aannemer na de reparatie van de overlaat openbaar worden gemaakt en worden ingezien door de bewoners?

9.

Een van de eerste delen van de overlaatsdam is om 10.33 uur op 3 januari 2024 weggespoeld. Dit is hetzelfde deel dat ook al na het hoge water van 2021 is weggespoeld en nadien "gerepareerd" is. Terwijl RWS voor L1 aangeeft aan dat het gerepareerde stuk het langste is blijven staan. Hoe kan het dat een gat dat pas 2 jaar geleden gerepareerd is het na een verhoogde afvoer al begeeft?

10.

Waarom wordt er gepraat over uitzonderlijke hoge waterstanden terwijl er in de zomer van 2021 2x keer zoveel water door de maas stroomde dan in januari 2024? Defecten waren jaren van de tevoren al bekend.

11.

Hoe is het zover kunnen komen dat deze ramp zich heeft voltrokken en waarom zijn er zaken niet op tijd opgepakt? Hoe kan het zijn dat verantwoordelijken niet het besef van de ernst van de zaak hebben en daarmee de situatie onderschatten? Is er wel voldoende expertise?

De dijk

12a.

Hoe lang is de dijk waarop de stuwweg gelegen is, al niet stabiel en wat gaat u eraan doen om deze weer stevig en veilig te maken?

13b.

De dijk is namelijk te zwak om een riolering aan te leggen. De bewoners moesten verplicht rioolpompen aanschaffen. Deze hebben ondertussen geen garantie meer en een riool ligt er nog steeds niet. b. Zijn er rapporten over de gesteldheid en de veiligheid van de dijk? Hoe veilig is de dijk? Kan deze dijk doorbreken? En wie is verantwoordelijk voor de dijk?

13c.

Wanneer werd de gesteldheid van de dijk het laatste gecontroleerd, is daar een rapport van opgemaakt en is dat in te zien door de bewoners?

13d.

Worden de bewoners ooit nog eens voorzien door de gemeente van riolering en een fatsoenlijk wegdek, wat is de planning?

Inzet landelijke hulpacties

14a.

Is het juist dat landelijke hulpactie /het leger werd ingezet omdat anders het scheepsverkeer kwam stil te liggen en dat de Maas zou kunnen overlopen bij de overlaat en dan zouden verzakkingen kunnen ontstaan in de funderingen van de oude Maaskades?

14b.

Is dat besef van het verstrekkende gevolg van die twee defecten pas nu gekomen?

14c.

Zou zo'n landelijke reddingsactie ook zijn ingezet als het alleen de bewoners van boten had betroffen?

Dit is een foto van **2024** tijdens het hoge water in januari, vlak voordat de overlaatdam het begaf. Meer als een beetje wateroverlast in de tuin zou dit eigenlijk niet moeten geven. Er stroomde niet meer dan 1700 kuub water per seconde door de maas.

En dit is een foto van het hoge water in de zomer van **2021**, toen er op het hoogtepunt ruim het dubbele aan water door de maas stroomde. Toen was er voor de woonboten geen acuut probleem.

15.

Toch duidt u de situatie in 2024 aan als een geval van uitzonderlijk hoogwater, terwijl dat in 2021 in veel extremere mate het geval was, echter toen brak de overlaat net niet en spoelde er een stuk van de bekleding weg, waardoor er een groot gat ontstond. Toen al zijn de woonbewoners aan een ramp ontkomen. Waarom benoemt u het in de media niet zo, zoals het is: de situatie van januari 2024 is het gevolg van het niet op tijd en niet adequaat herstellen van de sluisdeur van de stuw van Borgharen die niet meer open kon, waardoor het water zich een weg moest zoeken via het afvoerkanaal waar de woonboten gelegen zijn, er een te hoge waterstand ontstond en veel te veel druk zette op de overlaat die toch al in slechte staat verkeerde na de ramp in 2021. Deze overlaat was door de jaren daarna verzwakt en zacht geworden, ook was er een gat ontstaan dat naderhand met stenen werd opgevuld, maar dat mocht niet baten want een deel van de overlaat is gewoon weggespoeld, in plaats van dat er wateroverlast als oorzaak aan te wijzen?

Bewoners geven ook aan dat u eind 2023 een brief aan de bewoners heeft gestuurd met de mededeling dat een deur van de stuw van Borgharen defect was, maar dat dit geen problemen zou opleveren.

16a.

Op welke feiten/gegevens heeft u gebaseerd dat het geen kwaad kon? Wie heeft u geadviseerd?

16b.

Wat was het advies van RWS?

16c.

Is er onderzoek gedaan/ berekeningen gemaakt gedaan m.b.t. het feit dat het water zich een andere weg zou zoeken en hoeveel extra water dan richting de woonboten zou vloeien, en met welke kracht? Welke kracht van het water is berekend en hoeveel kubieke meters zou dan richting de overlaat stromen als het water richting overlaat zou stromen?

16d.

Is er rekening gehouden met aanhoudende regenperiodes?

17a.

Hoe kunnen bewoners nog vertrouwen op de verantwoordelijken als er zo'n grote inschattingfouten worden gemaakt?

17b.

Stel voor dat de bewoners in hun slaap waren overvallen, dan was de ramp toch niet meer te overzien? Wat heeft u als gemeente en RWS nu beide hiervan geleerd en welke acties gaat u nu ondernemen omdat het anders moet?

17c.

Is er een plan van aanpak om sluisdeur en overloop te repareren zodat bewoners veilig kunnen wonen? Wanneer presenteren RWS en de gemeente het plan van aanpak met de bijbehorende middelen? Wat gaan jullie nu anders doen?

18.

Hadden de Waterschap ook een rol in dit dossier en welke dan?

19.

Kan er na het voltrekken van deze ramp nu eindelijk wel goed samengewerkt worden tussen de verantwoordelijke instanties en gestopt worden met vingertje wijzen naar elkaar ten koste van de bewoners? Kan het vertrouwen van de bewoners teruggewonnen worden?

Bestemmingsplan

20.

In 2016 en 2018 werden de bewoners gesommeerd om hun toegangs- en afmeervoorzieningen te verwijderen omdat zij volgens de gemeente niet in het BP passen. In april 2022 stelde Afdeling Bestuursrechtspraak van de RvS de bewoners in het gelijk. De dekschuiten mochten blijven. De gemeente heeft de handhaving toen gestaakt tegen de bewoners die van pontons en dekschuiten als toegangs- en afmeervoorzieningen gebruik maakten.

Echter het BP Grensmaas 2018 moest opnieuw vastgesteld worden en de vraag is of dat gebeurd is en of dat conform de uitspraak van de RvS is gebeurd want dat is onbekend.

De staat als "verhuurder grond onder water", eist namelijk dat voldaan moet worden aan de gebruiksregels van het BP voordat een huurovereenkomst kan worden aangegaan. De woonveiligheid moet worden verbeterd, maar de huidige BPregeels maken dat niet mogelijk, tenminste als deze niet zijn aangepast. De staat kan dus geen huurovereenkomsten sluiten want de huidige BP en maken dat niet mogelijk. Voor de bewoners dringt dus de tijd.

- a. Is het BP inmiddels hierop aangepast opdat de staat huurovereenkomsten kan afsluiten met de bewoners of wanneer gaat dat gebeuren? Hoe oud is het BP?
- b. Indien de aanpassing van het BP nog moet plaatsvinden, wordt er dan van tevoren nog met de bewoners overlegd, want dat zouden ze graag willen?
- c. De burgemeester heeft de voorzitter van de MWV een gesprek toegezegd, kan dat op korte termijn plaatsvinden en kan de woonveiligheid en het BP daarin voorbereid meegenomen worden?